

3. Naše gmotno stanje.

Sprejel se je ta predlog soglasno z živim prepričanjem, da se isti uresniči in da obrodi najlepši sad v blagor učiteljstva, da ga dovede k tako tesni slogi, da ne bode niti enega tovariša izven te naše organizacije. V to pomozi Bog!

Posebno nas je navdušil neumorni tovariš Bajt, kateri je povdarjal in utemeljeval, da ne sme biti zavedne tovaršice in odločnega tovariša, kateri bi silil v našo konkurenčno psevdoorganizacijo, kjer si ne priborimo slobode, kjer bomo le hlapčevali drugim, ne pa šolstvu in učiteljstvu.

Vsi smo soglasno obsojali zadnje dopise iz učiteljskih krogov v »Gorici« in deloma tudi v »Soči«. Proč psovke in napade, proč sovraštvo; trezna debata in neumorno vzajemno delo nas mora združiti! Ne poslušajmo zdražbarjev pod raznimi krinkami, ker sicer jo »srečno« prijadramo v nepremostljiv prepad, s katerega bregov bomo streljali drug v drugega, dokler ne razbijemo v njegovi globini svojega blagostanja, svoje stanovske časti. Prav lepo je to označil tovariš Medvešček z besedami: »Učitelji našega okraja se pitajo v javnih listih itd. itd. Daleč smo prišli! Ali ni to napredek učiteljstva!? Roko na srce, dragi kolegi! Ako se pusti, da bode rastlo, cvetelo in sad rodilo tako zelišče, katero je začelo poganjati med nami, smemo si biti gotovi, da bodo naši potomci še v devetem kolenu nas preklinjali, ko ne bode ni trohice naših ostankov. Dolžnost nas vseh je pač, da se stori vse mogoče, da se krene zopet na pot, ki vodi k cilju našega stanu. Pričetek reorganizacije se je pričel s tem, da je glavno učiteljsko društvo priredilo svoja pravila, sprejemši podružnice, v katerih je prosta pot k pristopu tudi onim kolegom, ki ne morejo pristopiti glavnemu društvu radi oddaljenosti ali radi katerih koli vzrokov. Taka ali enaka reorganizacija naj oklene tudi one tovariše, ki hočejo ustanoviti Slomšekovo podružnico.«

Tako je, dragi tovariši! Ponudite roko tej naši organizaciji! Le v nerazrušni strogo učiteljski falangi brez vsake primesi se bomo uspešno borili za stanovske interese in ugled učiteljstva. Le v taki organizaciji bomo mi učitelji gospodarji, ne pa le najemniki; pri taki organizaciji ne bomo kadili posameznikom, ker smo vsi enaki, a delali bomo vsi in z delom, ne pa s prepirom si priborimo učiteljstvu in šolstvu lepših ter boljših časov. Tovariši! Še je čas! Naša lepa, uzorna organizacija vas vabi in kliče v svoje vrste ob 11. uri, predno napravite med nami nepremostljiv prepad! Zopet se poslužim besed delavnega našega tovariša: »Med nami naj zavlada odkritosrčnost, bratska ljubezen in srčna kolegijalnost, kateri naj sledi vneto in neumorno delovanje.«

Vrniti se moram zopet k podružničnemu zboru, kjer se je tudi povdarjalo plodonosno delovanje deželnega učiteljskega društva pod predsedništvom vrlega tovariša g. R. Peerz-a, kateri je na lastno prošnjo premeščen na c. kr. vadnico v Inomost. Njegov naslednik je vrli naš tovariš Bajt, kar nam je v dokaz, da bode društveno delovanje nadaljevalo po poti, katero je začrtal marljivi predsednik z Bajtovim sodelovanjem. Na predlog tovariša Urbančiča je izrekla podružnica soglasno dosedanjemu predsedniku deželnega društva g. R. Peerz u svojo iskreno zahvalo ter priznanje za njegov trud in in uspešno delovanje. Kličemo mu vsi: »Bili srečni v gorati Tirolski, kjer tudi potrebuje učiteljstvo tako vrlih bojevnikov za povzdigo šolstva in svojega gmotnega stanja.«

Načelnik Možina prebere še toliko obsovražljeno okrožnico, katero so razposlali ajdovski tovariši v maju leta 1896. v prevdarek vsemu učiteljstvu in omeni, da je vsebina iste pomenljiva tudi za današnje čase ter sklene naše prvo zborovanje z oduševljenimi besedami in živo željo, da bi se vse goriško učiteljstvo organizovalo po izgledu ajdovskih tovarišev na tako resni in reelni podlagi, in gotovo se bodo izjalovili vsi poskusi naših neprijateljev, kateri sejejo med nami razdor. Bodimo ljudje!

Svoje poročilo pa sklenem z znanimi besedami iz nekdanje okrožnice iz l. 1896.: »Na delo! Sreča je le delavnim in pogumnim mila. Delajmo pa združeno, ker delo posameznih v sedanjih dneh malo izda; — a delo in trud naj nebo blagoslovi!«

Književnost in umetnost.

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo je začel s 1. julijem t. l. izhajati v Ljubljani. Ureja ga dr. Gojmir Krek, a izdaja g. L. Schwentner. Sodelovanje so obljubili vsi najboljši slovenski skladatelji, kakor tudi nekaj čeških in hrvaških. List izhaja vsaka dva meseca, ter stane za celo leto 8 kron. »Nove akorde« kar najtopleje priporočamo.

»Zvonček«. List s podobami za slovensko mladino. V 7. številki je vsebina: Poletni večer. Zložil Ivo Danič. — Vrabček in lastovka. Zložila Vida. — Naročilo. Zložil A. Rapè. — Birmanec. Spisal Radivoj. — Ah, kako rad... Zložil Fr. Žgur. — Kako je Mencejev Matijček prvokrat pušil. Spisal Fr. G. P. — Pesem o angeljčku. — Dobro pa slabo. Ruska narodna. Priobčil Brinjos. — Pripluli čez noč so... Zložil Fr. Žgur. — Anka in Zinka. Spisal Leon Poljak. — Priloga »Zvončku«. Lev. Opisal Kramarjev. — Siničica, siničica... Zložil Fr. Žgur. — Pouk in zabava. — Slike: Mencejev Matijček in Nežika. — Lev in levinja. — Angeljček. — Anka in Zinka. — »Zvonček« starišem in mladini prav toplo priporočamo!

Prvi listi — almanah slovenskih in hrvaških učiteljskih in učiteljskih — izidejo bodoči teden, na kar že danes opozarjamo slovensko in hrvaško učiteljstvo. Več, ko dobimo knjigo v roke.

Slovenska Zadruga prinaša v svoji 7. letošnji številki v oddelku: »Narodna vzgoja«, kateri oddelek je hkrati glasilo »Ped. društva v Krškem« govor g. ravnatelja Iv. Lapajneti pri zboru »Zaveze« na Bledu in sicer: »Učitelj pospešuj domačo in narodovo vzgojo.« »Sl. Zadruga« izhaja enkrat v mesecu in stane 4 K na leto. Zaradi te najnovejše priloge jo slov. starišem in učiteljstvu toplo priporočamo.

Vestnik.

Učiteljski konvikt: Gosp. Mijo Vrbič, učitelj v Sodražici, na knj. kr. podr. števil. 130 12 K.

Osebnosti. G. Ivan Krulec, učitelj v Ljubljani, je imenovan zač. vadniškim učiteljem na ljubljanskem učiteljskem. — Deželni šolski svet je stalno namestil provizorične učitelje in učiteljice: gg. Ivana Gantarja v Št. Jerneju, Ivana Černeta v Gotenich, Jos. Kreinerja v Srednji vasi pri Kočevji, gospdč. Emo Žitnik in gospdč. Sofijo Zajc v Jesenicah. Gospdč. Helena Junovich je iz Dola premeščena v Kočevje.

»Popotniki« naročniki in »Zavezina« društva blagovole naj pošiljati naročnino, oziroma doneske v Kranj in ne več na Primskovo. Fr. Luznar.

Učiteljsko 50letnico bo praznoval letos tudi gosp. Josip Mesner, nadučitelj v Komendi, ki je sošolec jubilarja Raktelja. Po prebitem zrelostnem izpitu l. 1851. je bil g. M. dve leti v privatni službi v Polhovemgradu. Potem je služboval 7 let v Boh. Beli, 15 let v Škocijanu pri Turjaku in v Komendi pa slušbuje že 26 let. Obema jubilarjema: Još mnogaja ljeta!

Abiturijentska veselica ljubljanskih, praških, zagrebških, mariborskih, goriških in koperskih učiteljskih, oziroma učiteljskih bo dne 17. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani.

„Matica Slovenska“ je imela dne 3. m. m. svoj občni zbor. Predsednik prof. Levec je konstatiral, da društvo v minulem letu glede članov ni skoraj nič napredovalo. Omenil je, da je dobila »Matica« od vlade letnih 1000 K in da je izdala šest knjig, obsežnih 85 pol. Blagajnik dr. Stare je poročal o denarnem stanju. Dohodki so znašali 32.982 K 90 v, izdatki pa 33.376 K 40 v. Skupno premoženje znaša tedaj 112.432 K 70 v. V odbor so bili voljeni: S. Rutar, dr. Stare, L. Svetec, P. Grasselli, dr. Tavčar, dr. Murko, J. Vavrā, dr. Lesar, F. Finžgar, A. Zupančič, dr. Opeka, in dr. Fr. Zbašnik. Učitelja ni nobenega v odboru!!

Večer v slovo je priredil učiteljski zbor tukajšnjega učiteljskega dne 6. t. m. v zimskem salonu hotela »pri Maliču« bivšemu svojemu ravnatelju g. dež. šol. nadzorniku Fr. Hubadu, ter se mu je izročil lep album s fotografijami vseh članov učit. zbora. V mnogih govorih se je poudarjalo zaslužno delovanje slavljence, ki je, zahvaljujoč se, omenjal kolegijalnega sodelovanja vseh učiteljev.

V obrtno nadaljevalni šoli v Št. Vidu nad Ljubljano je bila tudi letos koncem šolskega leta (o Binkošti) razstava risarskih izdelkov. Razstavljenih je bilo iz I. tečaja (učitelj A. Lenarčič) 200, iz II. tečaja (učitelj V. Jaklič) pa 98 listov iz prostoročnega, geometričnega, konstrukcijskega, projekcijskega in strokovnega risanja. Ravno toliko listov je bilo pa še v mapah strokovnjakov na razpolaganje, ker je bil prostor premajhen, da bi se bili mogli razstaviti. Zanimali so najbolj detajli t. j. v naravni velikosti risani mizarški, ključarski in kamnoseški objekti. To razstavo je obiskalo veliko domačega občinstva. A tudi iz Ljubljane in drugih krajev so prišli odličnjaki, strokovnjaki in učitelji obrtno nadaljevalnih šol ogledat si zanimivo razstavo.

Ta šola ima (razun ljubljanske na c. kr. realni) največ učencev izmed vseh v deželi. Vpisalo se je namreč:

v prip. tečaj		70	učencev, ostalo koncem leta		59
v	I. tečaj	39	»	»	» 32
in v	II. tečaj	39	»	»	» 32

skupaj 148 učencev, ostalo koncem leta 123

Obisk šole je bil razmerno dober, ko je bilo povprečno 87% učencev vselej v šoli.

Napredek je bil pa:

v prip.	tečaju	izmed	59	učencev	32	sposobnih
v	I. tečaju	»	32	»	27	»
in v	II. tečaju	»	32	»	32	»

skupaj izmed 123 učencev 91 sposobnih

Napredek v prip. tečaju ni posebno ugoden, ker pridejo vanj učenci od vseh vetrov in med njimi tudi nekaj analfabetov. V II. tečaju je všteti tudi 14 prostovoljcev, t. j. takih, ki po predpisanem dovršenju šole zaradi risanja še hodijo vanjo. Pristavimo naj še, da je bilo izmed 148 vpisanih učencev 113 mizarjev, 8 kamnosekov, 6 ključarjev, 6 čevljarjev, 4 krojači, 3 kleparji, 3 tesarji, 2 kovača, 1 kolar, 1 sedlar in 1 rezbar.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Z. 517.

Kranjsko.

An der vierclassigen Volksschule zu Töplitz-Sagor ist eine Lehrstelle mit den normalmässigen Bezügen definitiv eventuell provisorisch zu besetzen.

Bewerber um diese Stelle wollen ihre ordnungsgemäss belegten Gesuche im vorgeschriebenen Wege bis 20. Juli 1901 hieramts einbringen.

K. k. Bezirksschulrath Littai, am 12. Juni 1901.

Št. 816.

Na enorazrednici v Ambrusu razpisana je služba učitelja-voditelja s postavno plačo in prostim stanovanjem v stalno oziroma začasno nameščenje.

Ravno tako drugo učno mesto v Doberničah s postavno plačo in prostim stanovanjem.

Prošnje vlagati je do 25. julija t. l. pri c. kr. okrajnim šolskem svetu v Rudolfovem.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 29. junija 1901.

Z. 518.

An der vierclassigen Volksschule in Radmannsdorf ist eine Lehrstelle mit den gesetzmässigen Bezügen durch eine männliche Lehrkraft definitiv, eventuell provisorisch zu besetzen. Der betreffende Lehrer findet einen Nebenverdienst an der mit dieser Volksschule verbundenen gewerblichen Fortbildungsschule.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis 31. Juli 1. J. hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Radmannsdorf, am 4. Juli 1901.

Z. 519.

An der vierclassigen Volksschule zu Sagor ist eine Lehrstelle mit den normalmässigen Bezügen definitiv eventuell provisorisch zu besetzen.

Bewerber um diese Stelle wollen ihre ordnungsgemäss belegten Gesuche im vorgeschriebenen Wege bis 20. Juli 1901 hieramts einbringen.

K. k. Bezirksschulrath Littai, am 12. Juni 1901.

Z. 518.

An der vierclassigen Volksschule zu St. Veit bei Sittich ist eine Lehrstelle mit den normalmässigen Bezügen definitiv eventuell provisorisch zu besetzen.

Bewerber um diese Stelle wollen ihre ordnungsgemäss belegten Gesuche im vorgeschriebenen Wege bis 20. Juli 1901 hieramts einbringen.

K. k. Bezirksschulrath Littai, am 12. Juni 1901.

Z. 871.

An der zweiclassigen Volksschule in Fara-Vas wird die Oberlehrerstelle mit den sistemisierten Bezügen zur definitiven, eventuell provisorischen Besetzung ausgeschrieben.

Gehörig instruierte Gesuche sind bis 25. Juli 1901 im vorgeschriebenen Wege hierorts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Gottschee, am 1. Juli 1901.

Z. 292.

An der fünfclassigen Knaben-Volksschule in Reifnitz wird eine Lehrstelle mit den sistemisierten Bezügen mit dem Beifügen zur definit. eventuell provis. Besetzung ausgeschrieben, dass wegen der gewerblichen Fortbildungsschule nur auf eine männliche Kraft reflektiert wird.

Gehörig instruierte Gesuche sind bis 25. Juli 1901 im vorgeschriebenen Dienstwege hierorts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Gottschee, am 1. Juli 1901.

Št. 205.

Štajersko.

Na trirazredni ljudski šoli v Skaljah je stalno oziroma začasno namestiti učiteljsko mesto z dohodki III. krajevnega razreda in prostim stanovanjem.

Prošnje, opremljene z obema spričaloma oziroma le zrelostnim in dokazom avstr. podaništva vložiti naj prositelji ozir. prositeljice do 15. julija t. l. predpisanim potom pri kraj. šol. svetu v Skaljah, pošta Velenje.

Predsednik: Čapek l. r.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljate naj se pošiljajo franco. — Oznaniila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.